

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 – ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Τίτλος μαθήματος	Δίκαιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων			
Κωδικός μαθήματος	LAW-108			
Τύπος μαθήματος	Υποχρεωτικό			
Επίπεδο	1^{ος} Κύκλος (Πτυχίο)			
Έτος /Εξάμηνο	1 ^{ον} /B			
Όνομα διδάσκοντα	Πέτρος Κωνσταντινίδης			
ECTS	6	Διαλέξεις/ εβδομάδα	3 ώρες ανά εβδομάδα	Εργαστήρια/ εβδομάδα
Σκοπός και στόχοι μαθήματος	<p>Βασικοί στόχοι του μαθήματος είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να γνωρίσουν και να κατανοήσουν το θεωρητικό και ιστορικό υπόβαθρο των θεμελιωδών δικαιωμάτων. • Να αντιληφθούν την έννοια του κράτους δικαίου, τις σχέσεις Κράτους – πολίτη και να εξετάσουν μέσω μιας ιστορικής προσέγγισης για το πώς έχουν διαμορφωθεί μέχρι σήμερα τα ανθρώπινα δικαιώματα. • Να κατανοήσουν τις πηγές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων καθώς και να αντιληφθούν την πολυεπίπεδη προστασία τους τόσο σε εθνικό όσο και υπερεθνικό επίπεδο. • Να εξετάσουν το συνταγματικό πλαίσιο προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων στη Κύπρο καθώς και εν γένει να αντιληφθούν τις διάφορες πηγές προστασίας των δικαιωμάτων, όπως Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ΕΣΔΑ, ΧΘΔ της ΕΕ, Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας και Διεθνείς Συμβάσεις. • Η ανάλυση και κατανόηση των κατηγοριών των θεμελιωδών δικαιωμάτων, το τρόπο ανάπτυξης του κανονιστικού τους χαρακτήρα, τους φορείς και αποδέκτες τους. • Κατανόηση των επιμέρους θεμελιωδών δικαιωμάτων του Κυπριακού Συντάγματος. • Η ικανότητα ερμηνείας των θεμελιωδών δικαιωμάτων και η εφαρμογής τους επί συγκεκριμένων περιστατικών. • Τη δυνατότητα ανάλυσης με κριτική σκέψη δικαστικών αποφάσεων που αφορούν ζητήματα θεμελιωδών δικαιωμάτων. 			

	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναπτύξουν δεξιότητες για την ορθή ερμηνεία και εφαρμογή των θεμελιωδών δικαιωμάτων. • Την ανάπτυξη κριτικής σκέψης επί επίκαιρων κοινωνικών ζητημάτων όπου επηρεάζονται ανθρώπινα δικαιώματα. • Να είναι σε θέση να εφαρμόζουν ερμηνευτικές μεθόδους των θεμελιωδών δικαιωμάτων όπως την αρχή της αναλογικότητας και της στάθμισης μεταξύ σύγκρουσης δικαιωμάτων. 		
Μαθησιακά αποτελέσματα	<p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής αναμένεται να είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοήσει το θεωρητικό υπόβαθρο των θεμελιωδών δικαιωμάτων. • Να αντιληφθεί το τρόπο λειτουργίας του κράτους δικαίου και στο ποιος είναι ο ρόλος των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. • Να αναπτύξει κριτική σκέψη και αναλυτική μεθοδολογία για το τρόπο ερμηνείας των θεμελιωδών δικαιωμάτων. • Να γνωρίζει ποιοι είναι οι φορείς και ποιοι οι αποδέκτες των θεμελιωδών περιορισμών. • Να κατανοεί τις περιπτώσεις περιορισμού, σύγκρουσης και συρροής των δικαιωμάτων. • Να είναι σε θέση να γνωρίζει τα ειδικότερα θεμελιώδη δικαιώματα του Κυπριακού Συντάγματος. • Να είναι σε θέση να αντιλαμβάνεται και να εντοπίζει περιπτώσεις παραβίασης θεμελιωδών δικαιωμάτων. • Να μπορεί να μελετά με κριτική προσέγγιση κυπριακές αποφάσεις και τη νομολογία του ΕΔΔΑ και άλλων υπερεθνικών δικαιοδοτικών οργάνων προκειμένου να αντλήσει λύσεις για σύνθετα ζητήματα που άπτονται των θεμελιωδών δικαιωμάτων. 		
Προαπαιτούμενα	Δεν Εφαρμόζεται	Συναπαιτούμενα	Δεν Εφαρμόζεται
Περιεχόμενο μαθήματος	<p>Η διάρθρωση του μαθήματος γίνεται σε δυο ενότητες: η πρώτη αφορά το γενικό το οποίο αφορά την γενική θεωρία των δικαιωμάτων, όπως τις τρεις κατηγορίες τους, την έννοια του κράτους δικαίου, το κανονιστικό περιεχόμενο των δικαιωμάτων, τους φορείς και αποδέκτες τους καθώς τις περιπτώσεις περιορισμού, σύγκρουσης και συρροής δικαιωμάτων. Επίσης στην πρώτη ενότητα γίνεται αναφορά στα βασικά χαρακτηριστικά των θεμελιωδών δικαιωμάτων του Κυπριακού Συντάγματος και την σχέση του με την ΕΣΔΑ αλλά και με άλλα υπερεθνικά νομικά κείμενα. Στη δεύτερη ενότητα θα γίνει εξέταση στα ειδικότερα δικαιώματα του Κυπριακού Συντάγματος</p> <p>Ενότητα Α</p>		

Σύνταγμα και θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίες.
Η έννοια του κράτους δικαίου και Κυπριακή Δημοκρατία.
Νομική φύση των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών
Η διάκριση των θεμελιωδών δικαιωμάτων
Φορείς και αποδέκτες των θεμελιωδών δικαιωμάτων.
Οι περιορισμοί των θεμελιωδών δικαιωμάτων.
Οι περιορισμοί των Περιορισμών.
Η αρχή της αναλογικότητας.
Προστασία θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών στην Κυπριακή Δημοκρατία.
Οι πηγές των θεμελιωδών δικαιωμάτων στη κυπριακή έννομη τάξη.
ΕΣΔΑ και νομολογία ΕΔΔΑ και η επίδραση τους στο Κυπριακό Σύνταγμα.

Ενότητα Β

Άρθρο 6 – Απαγόρευση υποβολής σε δυσμενή διάκριση μεταξύ των κοινοτήτων και των μελών αυτών

Άρθρο 7 – Το δικαίωμα της ζωής

Άρθρο 8 – Απαγόρευση βασανιστηρίων

Άρθρο 9 – Το δικαίωμα αξιοπρεπούς διαβίωσης και κοινωνικής ασφάλειας

Άρθρο 10 – Η απαγόρευση της δουλείας

Άρθρο 11 – Το δικαίωμα της ελευθερίας

Άρθρο 12 – Τα δικαιώματα του κατηγορουμένου.

Άρθρο 13 – Το δικαίωμα της ελεύθερης μετακίνησης

Άρθρο 16 – Το απαραβίαστο της κατοικίας. Το δικαίωμα της ιδιωτικής ζωής.

Άρθρο 17 – Το απόρρητο της αλληλογραφίας και επικοινωνίας.

Άρθρο 18 – Το δικαίωμα της ελευθερίας σκέψης, συνείδησης και θρησκείας.

Άρθρο 19 – Η ελευθερία του λόγου.

Άρθρο 21 – Το δικαίωμα του συνέρχεσθαι και συνεταιρίζεσθαι.

Άρθρο 22 – Το δικαίωμα του γάμου και της ίδρυσης οικογένειας.

Άρθρο 23 – Το δικαίωμα της ιδιοκτησίας.

	<p>Άρθρο 24 – Η υποχρέωση συνεισφοράς στα δημόσια βάρη.</p> <p>Άρθρο 28 – η αρχή της ισότητας.</p> <p>Άρθρο 30 – το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη και πρόσβασης στη δικαιοσύνη.</p>
Μεθοδολογία διδασκαλίας	<p>Διαλέξεις με τη βοήθεια διαφανειών και με ενθάρρυνση της ενεργητικής συμμετοχής και του διαλόγου, εργασίες και παρουσιάσεις.</p> <p>Ανάλυση σχετικών αποφάσεων των Κυπριακών Δικαστηρίων, του ΕΔΔΑ, του ΔΕΕ και άλλων διεθνών και υπερεθνικών δικαιοδοτικών οργάνων.</p> <p>Μελέτες περίπτωσης/παραδείγματα</p>
Βιβλιογραφία	<p>Κ. Παρασκευά, Συνταγματικό Δίκαιο: Θεμελιώδη Δικαιώματα και Ελευθερίες (Νομική Βιβλιοθήκη, 2^η έκδοση 2024).</p> <p>Α. Λοϊζου, Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας (Λευκωσία, 2001).</p> <p>G.M. Pikis, Constitutionalism, Human Rights, Separation of Powers, The Cyprus Precedent (Martinus Nijhoff Publishers 2006)</p> <p>Π.Α. Δαγτόγλου, Συνταγματικό Δίκαιο, Ατομικά Δικαιώματα (Σάκκουλα, 4^η έκδοση 2012).</p> <p>Βλαχόπουλος Σπ/ Χρυσόγονος Κ., Ατομικά και Κοινωνικά Δικαιώματα (Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η έκδοση 2017).</p> <p>Ηλιοπούλου – Στράγγα Τζ., Γενική θεωρία θεμελιωδών δικαιωμάτων –Όψεις της πολυεπίπεδης προστασίας στον ευρωπαϊκό χώρο (Σάκκουλα, 2018).</p> <p>Μαγγανάς Α./ Καρατζά Λ., Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Αποφάσεις και πρακτική του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου) (Νομική Βιβλιοθήκη, 2005).</p> <p>Λ-Α. Σισιλιανός (επιμ.), Ευρωπαϊκή Σύμβαση Θεμελιωδών Δικαιωμάτων του ανθρώπου, κατ' άρθρο ερμηνεία (Νομική Βιβλιοθήκη, 2^η έκδοση 2017).</p> <p>Aimilianides A.K., Constitutional Law in Cyprus (Kluwer International Law 2024).</p> <p>B. Rainey/ P. McCormick/ C. Ovey, Jacobs, White, and Ovey: The European Convention on Human Rights 8th Edition (Oxford 2020).</p> <p>R. Alexy, A Theory of Constitutional Rights (Oxford University Press, 2010).</p> <p>C.M. Buckley, K. Kamber, P. McCormick, The European Convention on Human Rights – Principles and Law (Council of Europe Bookshop 2022).</p>
Αξιολόγηση	Εργασία 30%

	Συμμετοχή 20% Τελική εξέταση 50%
Γλώσσα	Ελληνικά

